

Met de mond vol tanden

Wij poetsen twee keer per dag onze tanden. Zelfs voor honden bestaat er tandpasta, met vleessmaak. Vullingen, blokjes, stifttanden, valse gebitten,... tandproblemen komen vaak voor bij ons, alleseters. Ervaart dokter Francis dezelfde problemen bij zijn gasten?

N

NATUURLIJKE TANDENBORSTEL

Francis nuanceert. Het ene gebit is immers het andere niet. Net zoals het ene individu gevoeliger is, of meer aanleg heeft voor tandproblemen dan het andere. Maar al bij al is preventieve tandverzorging eerder beperkt bij onze dieren en komen problemen niet vaak voor. Een goed dieet waarbij hard voer en kluiven voor een mechanische reiniging van het gebit zorgen, is al het halve werk. Zo krijgen de grote katten regelmatig een heel geiten- of schapenkarkas te peuzelen en knabbelen de luipaarden regelmatig op een konijn (met huid en haar). Beenderen, pezen en huid doen dienst als tandenborstel en flosdraad, net als in de natuur. Tandsteen krijgt minder kans om zich te vormen.

STINKENDE BEK

Bij onze huisdieren ligt dat toch anders. Bij honden en katten wordt er preventief meer gedaan. Het zijn onze gezelschapsdieren, ze wonen in ons huis en daar hebben we liever geen wilde geuren. Huisdieren zijn tam en laten gemakkelijk hun mond aanraken, hun tanden bekijken en zelfs poetsen. Bij sommi-

-----
Bij slanke lori Bonito trok een tranend oog de aandacht van de verzorgers. Francis moest bij hem drie tanden trekken want abscessen tastten zijn gezicht aan. Hij is herstellende.

Bij zeeleeuw Kees poetsen de verzorgers de resten schubben en graten dagelijks weg met dierentandpasta. Hij had regelmatig een tandontsteking en nu wordt herhaling voorkomen. Wist je dat hun 36 tanden natuurlijk zwart zijn? Dus niet rot!

gen kan de dierenarts zonder verdoving tandsteen verwijderen, bij anderen is ook dat een brug te ver en moet dit slapend gebeuren.

TWEE VLIEGEN

Dokter Francis heeft voornamelijk slapende patiënten, het zijn immers allemaal wilde dieren. Bij elke medische interventie waarbij een dier in slaap is, controleert Francis de tanden en grijpt in waar nodig. Hoeven kappen bij de zebra's? Ineens ook een kijkje in de mond. Wordt er een dier gesteriliseerd? Mondje open! Moet er iets genaaid worden? Say cheese. Meestal zijn de gebitten dik in orde.

SIGNAALFUNCTIE

Verzorgers zijn de eersten die tandproblemen signaleren. Eet een dier

Olifanten hebben vier grote kiezen (schoenformaat 40, tot 5 kilo) in elke kaak. Ze wisselen ze zes keer in hun leven. Deze kies van Yu Yu Yin werd in zijn geheel gevonden. Bijzonder, niet?

Een tandje voor

Aan de tanden, en dan vooral de kiezen, kan je zien wat het dier eet. Een planteneter heeft scherpe snijtanden en geplooide kiezen. Op het kauwvlak staat een patroon van plooiën waar-tussen de dieren het gras fijnmalen, zoals zebra's, watussi's en buffels doen. Roofdieren hebben scherpe hoektanden en puntige scheur-kiezen om hun prooi te doden en los te scheu-ren. Tijgers, leeuwen, luipaarden en hyena's hebben zo'n gebit. Dieren die, net als wij, alles eten, hebben een vergelijkbaar gebit met snij- en hoektanden en geribbelde kiezen om zowel te scheuren als te malen. Vaak zijn de hoektanden groot, om te wroeten naar voedsel, zoals zwijnen.

niet goed? Zien ze verdikkingen in de wan-gen? Zijn er uitpuilende lippen, problemen bij het kauwen? Soms kan medicatie soelaas bieden of grijpen we onder verdoving in.

TAND GESTOTEN

Olifanten gebruiken hun stoottanden om mee te graven, te duwen en om hun slurf op te laten rusten. Pubers Ming Jung en Kanvar spelen vaak hevig met elkaar en gebruiken hun tanden om elkaar te porren. Vaak breken er kleine stukjes af. Vorig jaar brak Ming Jung een groot stuk van zijn slag tand door tegen een boom te stoten. Jonge olifanten hebben broze en nog zwakke tanden. Eén derde van hun slag tand is niet te zien. Bij Ming Jung was de tand gebroken tot in de tandholte en het levend weefsel lag open. De tand moest ont-smet en in de diepte gevuld worden. Hiervoor

kwam een specialist uit Nederland om Francis te assisteren. Nu zie je er niets meer van en Ming Jung is tip top in orde.

VALS GEBIT

Bij oudere dieren gebeurt het wel eens dat er eten tussen de tanden blijft steken door het onregelmatig afslijten van hun kiezen. Dit kan leiden tot ontstekingen. In de natuur lig-gen tandproblemen aan de basis van dodelij-ke infecties of sterven er dieren de honger-dood als ze geen tanden meer hebben. Een vals gebit is voor hen uiteraard geen optie. ○

WEETJE

○ Vogels hebben een eitant, een kleine verdikking aan de snavel om uit het ei te komen. Deze ver-dwijnt na een tijdje.